

Η Ναυμαχία του Ναυαρίνου

1827

Η ναυμαχία του Ναυαρίνου, έγινε στις 20 Οκτωβρίου του 1827.

Μια σημαντική δύναμη πυρός από πλοία του Βρετανικού, Γαλλικού και Ρωσικού στόλου βύθισαν τα πλοία Οθωμανικού και Αιγυπτιακού στόλου και έδωσαν έτσι μια ανάσα στην Ελληνική Επανάσταση που εκτός των εσωτερικών διενέξεων πνιγόταν στο αίμα από τους Οθωμανούς.

Οι συμμαχικές Μεγάλες Δυνάμεις νίκησαν έναν αριθμητικά μεγαλύτερο στόλο.

Μετά την πτώση της Ακρόπολης στις 24 Μαΐου 1827 και την επικράτηση του Ιμπραήμ στην Πελοπόννησο, η Επανάσταση του '21 έπνεε τα λοίσθια.

Σε αυτή τη δύσκολη στιγμή για την Ελλάδα, η ευρωπαϊκή διπλωματία άλλαξε στάση και άρχισε να διάκειται ευμενώς προς τους Έλληνες.

Σε αυτό συνέβαλε και ο νέος υπουργός Εξωτερικών της Αγγλίας Τέωργιος Κάνινγκ, εφαρμόζοντας μια φιλελεύθερη τροπή στην εξωτερική πολιτική της Βρετανίας.

Στην αλλαγή στάσης των Μεγάλων Δυνάμεων συνετέλεσε και ο θάνατος του τσάρου της Ρωσίας Αλέξανδρου Α', που μάλλον ακολουθούσε πολιτική σύμπλευσης με εκείνη του Μέτερνιχ. Ο αδελφός του, Νικόλαος Α' που τον διαδέχθηκε, ήθελε η Ρωσία να επιβληθεί ως μεγάλη δύναμη και να προστατεύσει τους ορθόδοξους Έλληνες από τους Τούρκους.

Έτσι, στις 24 Ιουνίου 1827 υπογράφηκε στο Λονδίνο συνθήκη μεταξύ Αγγλίας, Γαλλίας και Ρωσίας. Η υπογραφή της Συνθήκης προέβλεπε την κατάπαυση πυρός μεταξύ των Τούρκων, της Πύλης και των Ελλήνων, αλλά η συμφωνία ήταν κενή περιεχομένου αφού οι Οθωμανοί δεν την εφάρμοσαν, θεωρώντας την Ελλάδα κτήση τους.

Οι τρεις Μεγάλες Δυνάμεις πίεζαν την Πύλη να σταματήσει τις εχθροπραξίες, αλλά όλες οι προσπάθειες έπεφταν στο κενό. Ο Ιμπραήμ κρατούσε τον στόλο του στην περιοχή της Πύλου, τρομοκρατώντας την Πελοπόννησο και κωλυσιεργούσε την αποχώρησή του με το επιχείρημα ότι περιμένει εντολές από την Πύλη. Δεν γνώριζε όμως ότι ένας μυστικός όρος της συνθήκης ήταν ότι μετά από ένα μήνα μπορούσε να επιβληθεί με τη βία.

Το επεισόδιο στην Ιτέα

Ένα ναυτικό επεισόδιο μεταξύ βρετανικών και τουρκικών πλοίων στην περιοχή της σημερινής Ιτέας έδωσε το έναυσμα των εχθροπραξιών που οδήγησαν στη ναυμαχία.

Το βρετανικό ατμόπλοιο «Καρτερία» με κυβερνήτη τον Φρανκ Χέιστινγκς βύθισε έξι μικρά τουρκικά και ένα αλγερινό σκάφος. Το γεγονός αυτό έκανε τον Ιμπραήμ να μετακινήσει τον στόχο έξω από την Πύλο για να σπεύσει στον Κορινθιακό προκειμένου να τιμωρήσει τους Βρετανούς.

Ο αρχηγός του Βρετανικού στόλου, Ναύαρχος Κόδρινγκτον που βρισκόταν στη Ζάκυνθο ανάγκασε τα πλοία του Ιμπραήμ να επιστρέψουν στη βάση τους.

Ο Ιμπραήμ τότε, χολωμένος ξεκίνησε νέα αντίποινα σε βάρος των Ελλήνων της Πελοποννήσου καίγοντας, σκοτώνοντας και λεηλατώντας.

Ξέσπασε μεγάλος λιμός, αφού οι επιζήσαντες δεν έβρισκαν τίποτα για να φάνε.

Η αναφορά του πλοιάρχου Λάμιλτον προς τον Κόδρινγκτον περιγράφει ακριβώς τη δεινή κατάσταση που βίωναν οι ζεσηκωμένοι Έλληνες:

«Αν ο Ιμπραήμ παραμείνει στην Ελλάδα, περισσότερο από το ένα τρίτο των κατοίκων θα λιμοκτονήσει.»

Η επέμβαση των συμμάχων

Οι επικεφαλής των συμμαχικών δυνάμεων, αντιναύαρχος Κόδρινγκτον, υποναύαρχος Δερλινί και υποναύαρχος Χέυδεν στις 18 Οκτωβρίου πήραν την απόφαση ότι δεν μπορούσαν να παραμένουν θεατές των θηριωδιών που διέπρατταν σε βάρος των Ελλήνων τα στρατεύματα του Ιμπραήμ.

Το Λονδίνο είχε δώσει έτσι κι αλλιώς το «πράσινο φως», ότι αν χρειαστεί μπορεί να εφαρμοστεί η διπλωματία των κανονιών.

Η δημιουργική ασάφεια της διατύπωσης άφηνε πολλά περιθώρια ερμηνείας στους επικεφαλής του συμμαχικού στόλου.

Οι τρεις ναύαρχοι έστειλαν τηλεσίγραφο στον Ιμπραήμ να απομακρύνει προς Αίγυπτο ή προς την Κωνσταντινούπολη τα πλοία του διαφορετικά η μόνη λύση ήταν η επίθεση.

Το "ατύχημα"

Ο Κόδρινγκτον πάνω στο πλοίο «Ασία» πήρε θέση μάχης. Το ίδιο και όλα τα συμμαχικά πλοία στην περιοχή της Πύλου.

Ο Ιμπραήμ εξακολουθούσε να προκαλεί και όταν μια βρετανική λέμβος πλησίασε ένα αιγυπτιακό πυρπολικό για να του ζητήσει να απομακρυνθεί οι Αιγύπτιοι πυροβόλησαν και σκότωσαν τον αξιωματικό.

Άρχισε μια μάχη και οι περισσότεροι Βρετανοί που επέβαιναν στην λέμβο σκοτώθηκαν ή τραυματίστηκαν.

Πυρά δέχτηκε και ο Έλληνας απεσταλμένος του Κόδρινγκτον από τον Αιγύπτιο ναύαρχο που του είχε ζητήσει να μείνει ουδέτερος. Ο πρωρέας Μιχαήλ πυροβολήθηκε πισώπλατα από τον Τούρκο ναυτικό αφού είχε παραδώσει την επιστολή του Βρετανού ναυάρχου και επέστρεψε στη βάρκα που τον μετέφερε.

Και ο Δερβινί ζήτησε από αιγυπτιακή φρεγάτα που ήταν κοντά στο πλοίο του να μην κάνει χρήση όπλων. Όμως οι Τούρκο-αιγύπτιοι ήταν σε αναβρασμό και πίστευαν ότι με την αριθμητική τους υπεροχή μπορούν να επιβάλουν τους όρους τους. Η ναυμαχία άρχισε και επεκτάθηκε.

Η ναυμαχία

Τα συμμαχικά πλοία εκτός από τα κανόνια των αντίπαλων πλοίων είχαν να αντιμετωπίσουν και πυροβόλα από τα κοντινά φρούρια των Τούρκων στη στεριά.

Η έλευση του ρωσικού στόλου ακριβώς σε αυτή τη συγκυρία σε συνδυασμό με τη βρετανική και γαλλική ναυτοσύνη άλλαξαν τη δυναμική.

Ο πλοίαρχος Χέυδεν επικεφαλής των ρωσικών πολεμικών μπήκε στο Ναυαρίνο την κρίσιμη ώρα που τα άλλα συμμαχικά πλοία είχαν υποστεί ζημιές και κάποιες απώλειες στα πληρώματά τους και έδωσε τον αέρα της νίκης στους συμμάχους σφυροκοπώντας και αυτός τον στόλο του Ιμπραήμ.

Τα πλοία σχεδόν ακουμπούσαν το ένα το άλλο.

Οι σύμμαχοι νικούσαν και ο Τουρκοαιγυπτιακός στόλος ή βυθίστηκε ή οι καπεταναίοι των πλοίων παραδόθηκαν στους συμμάχους.

Η παράδοση του Ιμπραήμ

Ο Ιμπραήμ δεν βρισκόταν στη ναυμαχία, αλλά στα μεσσηνιακά βουνά.

Οι σύμμαχοι απαίτησαν να τους παραδώσει τα φρούρια.

Οι λευκές σημαίες υψώθηκαν στους πιο ψηλούς πύργους και πάνω στη βρετανική ναυαρχίδα, παρουσία του Κόδρινγκτον υπογράφηκε ανακωχή. Ο Κόδρινγκτον που φοβόταν ότι οι Τούρκοι δεν θα τηρούσαν την υπόσχεσή τους, διέταξε τα βρετανικά πλοία «Κάμπριαν»

και «Γκλάσκοβ», το γαλλικό «Τριντάντ» και το ρωσικό «Προβονόκ» να μείνουν αγκυροβολημένα

απέναντι από το στρατόπεδο του Ιμπραήμ και να ανοίζουν πυρ αν ακουστεί έστω κι ένας πυροβολισμός.

Τρεις μέρες μετά ο Βρετανός ναύαρχος με επιστολή του χαιρέτιζε τη λαμπρή νίκη των συμμαχικών Μεγάλων Δυνάμεων.

Η κυβέρνηση στη Βρετανία ζήτησε από τον Κόδρινγκτον εξηγήσεις για τη ναυμαχία.

Οι φιλοτουρκικές φωνές είχαν υπερκεράσει τη δεδομένη στιγμή το φιλελληνικό πνεύμα, που είχε σχεδόν επιβάλει ο νεκρός πλέον πρωθυπουργός Τεώργιος Κάνινγκ και ο Κόδρινγκτον έστειλε γραπτές εξηγήσεις, στις οποίες επεσήμανε πως έπραξε με τους συμμάχους ό,τι προέβλεπε η Συνθήκη του Λονδίνου. Στις 25 Οκτωβρίου τα συμμαχικά πλοία απέπλευσαν.

Ο Κόδρινγκτον έφτασε στη Μάλτα, όπου λέγεται ότι αρρώστησε από την εξάντληση.

Χέυδεν

Κόδρινγκτον

Δεριγνί

Η ναυμαχία σε αριθμούς

Στη ναυμαχία του Ναυαρίνου οι Μεγάλες Δυνάμεις (Βρετανία, Γαλλία, Ρωσία) πήραν μέρος με:

10 πολεμικά πλοία, 10 φρεγάτες, 4 μπρίκια και 3 βάρκες.

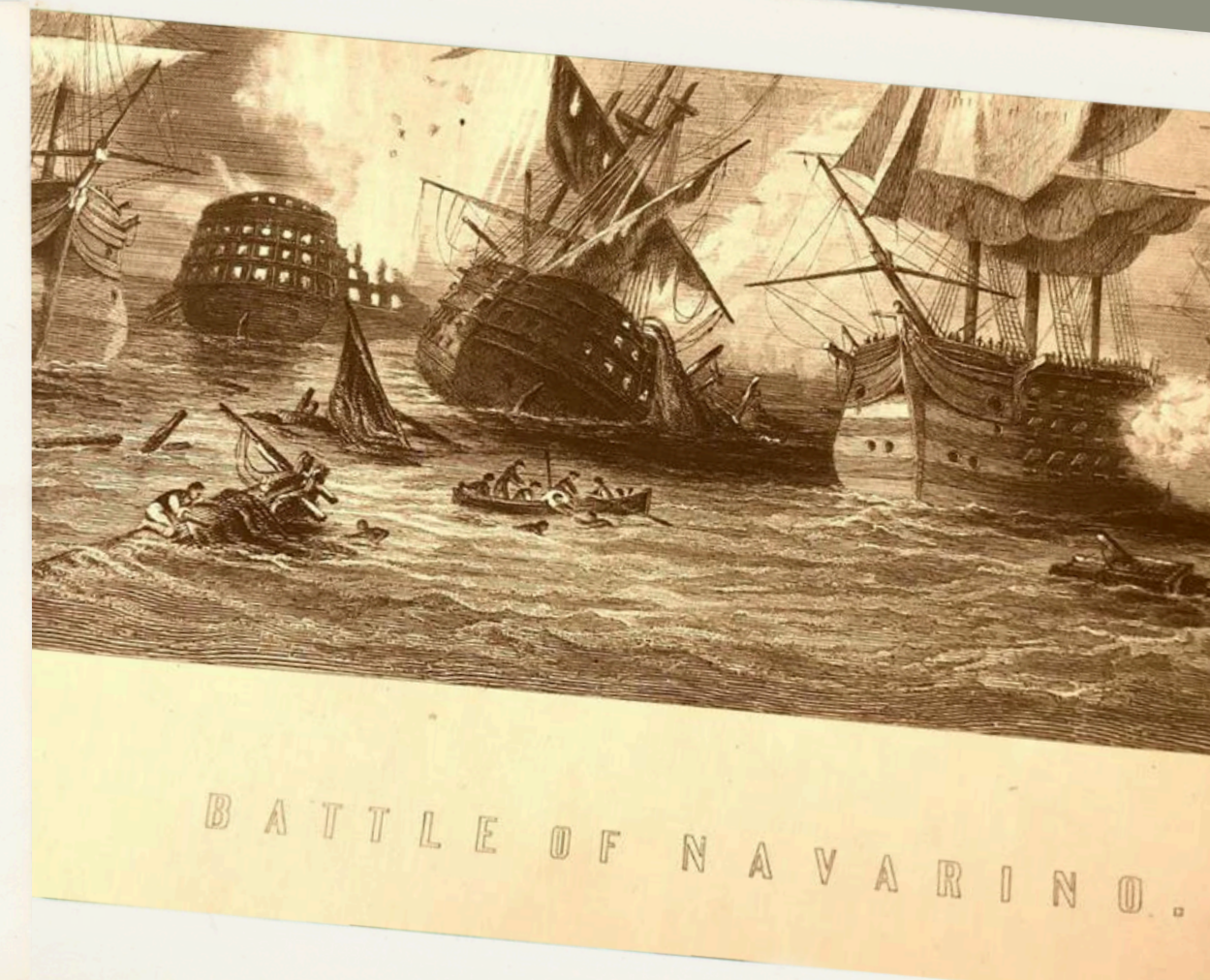
Ο Οθωμανικός στόλος αποτελείτο από: 3 πολεμικά πλοία, 17 φρεγάτες, 30 κορβέτες, 28 μπρίκια, 5 βάρκες και 5 ή 6 πυρπολικά.

Οι σύμμαχοι μέτρησαν 654 νεκρούς και τραυματίες εκ των οποίων 272 Βρετανοί, 184 Γάλλοι και 198 Ρώσοι,

ενώ οι Οθωμανοί είχαν 6.000 νεκρούς και έχασαν 60 πλοία τους.

Μετά τη ναυμαχία, η Οθωμανική αυτοκρατορία δεν μπορούσε να επιβάλει όρους, αλλά μόνο να συμβιβάζεται.

Η επανάσταση δικαιώθηκε την ώρα που έσβηνε, αλλά ο δρόμος για τον καθορισμό των συνόρων ήταν ακόμη μακρύς.

Οι Συνέπειες & ο Αντίκτυπος της Συμμαχικής Νίκης στο Ναυαρίνο

Η νίκη του συμμαχικού στόλου στο Ναυαρίνο πανηγυρίστηκε έντονα στην Ελλάδα και ο λαός έβλεπε ότι η ημέρα της ελευθερίας πλησίαζε!

Απόλυτη ικανοποίηση επικράτησε και στο Παρίσι. Οι Γάλλοι, πέρα από τη σημαντική τους συμβολή στη νίκη, ένιωθαν και τεράστια ηθική ικανοποίηση για την επιτυχία του ναυτικού τους.

Στην Αγία Πετρούπολη, οι Ρώσοι, οι οποίοι περισσότερο από όλους επιδίωξαν τη μεγάλη σύγκρουση, ήταν περήφανοι αφού πέτυχαν ένα ισχυρό πλήγμα στην Οθωμανική Αυτοκρατορία.

Στη Βρετανία, λόγω του έντονου φιλελληνικού κλίματος, η συμμαχική νίκη έγινε δεκτή, αρχικά, με ενθουσιασμό. Όμως η αλλαγή της κυβέρνησης τον Ιανουάριο του 1828, όταν ανέλαβε την εξουσία ο Δούκας του Ουέλινγκτον, ο νικητής του Ναπολέοντα στο Βατερλό, άλλαξε τα δεδομένα.

Η συνάντηση των δύο στόλων, Αγγλίας και Γαλλίας στο Ναυαρίνο, χαρακτηρίστηκε "απροσδόκητη", ενώ η ναυμαχία που ακολούθησε, χαρακτηρίστηκε "ατυχές γεγονός", σε ένα βασιλικό λόγο που εκφώνησε ο Ουέλινγκτον.

Άλλωστε υπήρχε ο φόβος ότι άνοιγε πλέον ο "δρόμος" για την κάθοδο της Ρωσίας στη Μεσόγειο.

Αυτοκράτορας της Αυστρίας
Φραγκίσκος Ιωσήφ Α΄

Ο Σουλτάνος
Μαχμούτ ο Β΄

Οι πρώτες αντιδράσεις από την Αυστρία

Στη Βιέννη, ο Αυτοκράτορας Φραγκίσκος Ιωσήφ Α΄ χαρακτήρισε
τη Ναυμαχία του Ναυαρίνου σαν "δολοφονία",
ενώ ο Καγκελάριος Μέτερνιχ υποστήριζε
ότι "θα ακολουθούσε γενικό χάος"...

Καγκελάριος της
Αυστρίας Μέτερνιχ

Η οργή του Σουλτάνου

Στην Κωνσταντινούπολη, ο Σουλτάνος Μαχμούτ ο Β΄ αναστατώθηκε από τα νέα!
Δεν μπορούσε να κοιμηθεί για μέρες και απειλούσε ότι
θα εξαφανίσει από προσώπου γης όλους τους Έλληνες!!!
Στη διάρκεια ενός συμβουλίου, είπε χαρακτηριστικά:
"Σε αυτόν τον κόσμο ο άνθρωπος κάνει αυτό που μπορεί, όχι αυτό που θέλει...".
Έτσι, οι Τούρκοι αποφάσισαν να μην προχωρήσουν σε πόλεμο
με τις μεγάλες ευρωπαϊκές δυνάμεις.

Εργασία:

ΚΟΥΜΟΥΣΗ ANNA

ΜΟΥΡΑΤΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ - ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΜΑΡΙΑ ΕΛΕΝΗ

ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ ΕΙΡΗΝΗ

ΤΣΑΚΑΛΗ ΣΟΦΙΑ

ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Τμήμα: Γ2

Μάθημα Ιστορίας:

Υπεύθυνος Καθηγητής: ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ ΜΥΤΑΚΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2025